

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven

Postbus 7259
2701 AG ZOETERMEER

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
415957

Uw brief van
4 april 2012

Uw referentie
mdl12-0477mr/KWA1

Bijlagen
2

Datum 21 juni 2012
Betreft Productie en oplevering herziene kwalificatiestructuur

Geachte heer Z. en heer S.,

In vervolg op mijn brieven van 10 oktober 2011 en 23 maart 2012 treft u in deze brief de uitwerking aan van de opdracht voor de productie en oplevering van de herziene beroepsgerichte kwalificatiestructuur mbo. De inhoud van deze brief is gebaseerd op uw adviezen en op de informatie uit een aantal consultaties met deskundigen. Mede namens de minister van Economische zaken, Landbouw en Innovatie verleen ik u hierbij de opdracht.

De herziening van de kwalificatiestructuur is een stevig project. Ik heb waardering voor de voortvarendheid waarmee SBB, de kenniscentra en hun partners in onderwijs en bedrijfsleven ermee van start zijn gegaan. Om volstreekte duidelijkheid te scheppen over de verdeling van rollen en taken tussen de betrokken partijen, ga ik in deze brief - naast productspecificaties - ook in op de verantwoordelijkheden wat betreft de productie, oplevering en vaststelling van de kwalificatiedossiers en op enkele aspecten van uw projectmanagement.

Doelen herziening kwalificatiestructuur

In vervolg op verzoeken van scholen en bedrijfsleven wil ik samen met de betrokken partijen bereiken dat de kwalificatiedossiers:

- worden gebundeld waar dat mogelijk is;
- op niveau 4 breder worden opgezet;
- kennis en vaardigheden herkenbaar en duidelijk beschreven zijn;
- minder kwalificaties bevatten en
- transparanter en eenvoudiger zijn.

Daarmee draagt de herziene kwalificatiestructuur bij aan betere (macro)doelmatigheid in de mbo-sector en zijn de kwalificatiedossiers voor scholen goed uitvoerbaar als kader voor de inrichting van het onderwijs en de examinering.

Rollen, taken en verantwoordelijkheden

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – en voor het groen beroepsonderwijs de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie - is

verantwoordelijk voor het 'wat'. Het 'wat' wordt weergegeven in kwalificatiedossiers en betreft de inhoudelijke programma's van eisen waaraan studenten moeten voldoen om het beoogde bijbehorende diploma te verwerven. Op basis van deze kwalificatie-eisen dragen de mbo-scholen zorg voor de programmering en inrichting van het onderwijs en voor de examinering van de mbo-opleidingen, het 'hoe'.

Datum

Onze referentie
415957

Voor de herziening van de kwalificatiestructuur is dus sprake van een relatie tussen opdrachtgever (de Minister) en opdrachtnemer (het bestuur SBB) voor de herziening van de kwalificatiestructuur. De Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven op haar beurt treedt vervolgens op als inhoudelijk opdrachtgever van de ontwikkelaars van de kwalificatiedossiers, de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven, met inachtneming van hun wettelijke opdracht. Met deze constructie wordt de landelijke samenwerking tussen de kenniscentra gestimuleerd en wordt recht gedaan aan deze wettelijke taak, het ontwikkelen en onderhouden van de landelijke kwalificatiestructuur.

Uit deze opdrachtgever-opdrachtnemer relatie vloeit voort dat het bestuur SBB bevoegd is om aanwijzingen te geven, ingeval partijen zich niet aan deze wettelijke taak houden. Zo nodig ben ik bereid om op advies van het bestuur van SBB zelf op te treden.

Specificaties van de herziene kwalificatiestructuur

In mijn brief van 10 oktober 2011 heb ik u geïnformeerd over de 20 randvoorwaarden die ik heb vastgesteld voor de herziening van de kwalificatiestructuur. Voor de goede orde en volledigheidshalve merk ik op dat deze niet indicatief zijn bedoeld, maar daadwerkelijk harde eisen betreffen, waaraan de kwalificatiestructuur dient te voldoen. Deze randvoorwaarden zijn door SBB dan ook als eisen opgenomen in het toetsingskader. De Toetsingskamer zal toetsen of de kwalificatiedossiers en de kwalificatiestructuur er aan voldoen.

Bij brief van 4 april 2012 hebt u mij het format voor de kwalificatiedossiers ter vaststelling voorgelegd. In bijlage 1 van deze brief benoem ik de totale set van kwaliteitseisen aan de herziene kwalificatiestructuur, gegeven de wettelijke vereisten, de 20 randvoorwaarden en het voorgestelde format, zodat voor eenieder de benodigde informatie op een toegankelijke en samenhangende wijze beschikbaar is.

Ten aanzien van het format heb ik zorgvuldig bekeken of de begrippen 'kerntaken' en 'werkprocessen' ook straks gebruikt moeten worden. Ik stel vast dat in de uiteindelijke versie van de kwalificatiedossiers voor de mbo-scholen deze begrippen tenminste moeten worden gebruikt in het basisdeel en in het profieldeel. Het gebruik van deze begrippen is nodig om de herziening van de kwalificatiestructuur beter uitvoerbaar te maken voor docenten en curriculumontwikkelaars binnen de mbo-instellingen. Daarnaast wil ik onnodige complicaties in administratieve systemen en wetgeving voorkomen. Graag ontvang ik van SBB nog een advies over de manier waarop voor de keuzedelen hiermee moeten omgaan.

Ik zal het format, als model in de zin van artikel 7.2.4, zesde lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs bij regeling vaststellen. Dat geldt ook voor het toetsingskader. Mijn streven is erop gericht deze regeling eind 2012 vast te

stellen. Voordien moet nog op enige punten uitwerking plaatsvinden, hierop ga ik in bijlage 1 nader in.

Datum

Onze referentie
415957

Benodigde aanpassing van systemen

Het is van belang dat tijdig duidelijk wordt welke consequenties de herziening van de kwalificatiestructuur eventueel heeft voor de systemen. Welke aanpassingen zijn noodzakelijk in respectievelijk wet- en regelgeving, inschrijfposities van studenten, registratiesystemen (Crebo en BRON), administratiesystemen van instellingen, accreditatie van leerbedrijven en toezichtskader van de inspectie. U vindt daarover nadere informatie in bijlage 2 van deze brief.

Projectorganisatie

Het bestuur SBB is verantwoordelijk voor de inrichting en de kwaliteit van de projectorganisatie voor de herziening van de kwalificatiestructuur. Gelet op de noodzaak om de herziening van de kwalificatiestructuur succesvol en op tijd te realiseren, stel ik aan uw projectorganisatie een aantal eisen. Onder verantwoordelijkheid van bestuur SBB fungeren:

- Een project herziening kwalificatiestructuur onder leiding van projectleider Wim Streumer, die beschikt over een voor alle betrokkenen kristalheldere taak en over de noodzakelijke bevoegdheden, zodat hij in staat is daadwerkelijk leiding te geven aan het productieproces (bijlage 1) en richtlijnen en instructies kan verstrekken aan de kenniscentra. De projectorganisatie beschikt over de daarvoor benodigde inhoudelijke en procesmatige capaciteit, om kenniscentra te ondersteunen, bij elkaar te brengen en, waar nodig, knopen door te hakken.
- Een projectgroep "systemen" onder leiding van een te werven projectleider met brede ervaring en deskundigheid op het terrein van de betreffende uitvoerings- en systeemvraagstukken voor het beroepsonderwijs (bijlage 2). In de projectgroep kunnen in ieder geval ook de uitvoeringsorganisatie DUO en SAMBO-ICT participeren.

De projectleider van de projectgroep "systemen" neemt ook de coördinatie van het gehele project op zich en zorgt voor de afstemming tussen beide deelprojecten. De projectleider valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur SBB.

De herzieningsoperatie is een ingewikkeld proces. Het ministerie van OCW heeft hierbij zelf ook een verantwoordelijkheid, waar administratieve systemen en mogelijk ook wetgeving in het geding kunnen zijn. Ik wil daarom dat u maandelijks met de directie BVE de voortgang bespreekt.

Ik verwacht van het bestuur SBB dat zij, in lijn met bovenstaande condities, voor 1 augustus 2012 een projectopzet met begroting (zie budget) oplevert en in overleg met alle betrokkenen voor 1 september 2012 een uitgewerkt projectplan.

Producten en planning herziene kwalificatiestructuur

Datum

Zoals nu voorzien, vindt de implementatie plaats van de wetwijziging Doelmatige leerwegen naar aanleiding van het Actieplan MBO "Focus op Vakmanschap 2011-2015" met als ingangsdatum 1 augustus 2014.

Onze referentie
415957

Planning productie en oplevering herziene kwalificatiestructuur:

- SBB levert uiterlijk 15 september 2012 de herziene architectuur op van de herziene kwalificatiestructuur, te weten: welke kwalificatiedossiers, welke kwalificaties, eerste-beeld-catalogus keuzedelen en penvoerderschap kenniscentra t.a.v. de kwalificatiedossiers.
- Kenniscentra leveren - voor onafhankelijke toetsing door de Toetsingskamer - uiterlijk 1 december 2012 een substantieel deel van de kwalificatiedossiers op, inclusief de bijbehorende keuzedelen. Daarbij gaat het om ten minste 35% van de kwalificatiedossiers, maar bij voorkeur méér (50%).
Er wordt prioriteit gegeven aan kwalificatiedossiers die tezamen voldoen aan onderstaande criteria:
 - verdeling over alle kenniscentra;
 - zoveel mogelijk niveau 4-dossiers;
 - zogenoemde "com"-dossiers (1 kwalificatiedossier van meerdere kenniscentra);
 - zowel verticaal geclusterde dossiers (bestaande uit kwalificaties van verschillend mbo-niveau) als horizontaal geclusterde dossiers (bestaande uit kwalificaties van hetzelfde mbo-niveau);
 - "laaghangend fruit" (relatief eenvoudig te herziene kwalificatiedossiers).
- De keuze van de dossiers komt vraaggestuurd tot stand, dus in nauw overleg met de bedrijfstakgroepen en de branches.
- De selectie van de al in 2012 op te leveren kwalificatiedossiers en de precieze verdeling van deze dossiers over de kenniscentra laat ik graag aan SBB over.
- Ik zal (samen met de minister van EL&I), dit eerste deel van de kwalificatiedossiers, na positieve beoordeling door de Toetsingskamer, vaststellen op 1 februari 2013, ten behoeve van een praktijktest in studiejaar 2013-2014, naast (niet in plaats van) de in 2012 vastgestelde 'oude' dossiers.
- Mbo-scholen kunnen ervoor kiezen deze dossiers in het schooljaar 2013-2014 als praktijktest aan te bieden. Ik verzoek SBB zorg te dragen voor monitoring van deze praktijktesten, zodat ervaringen van deze mbo-scholen bij de verdere ontwikkeling kunnen worden meegenomen.
- SBB organiseert daarnaast feedback vanuit de mbo-scholen, vanuit de docentenpanels, het bedrijfsleven en andere stakeholders op de ontwikkelde kwalificatiedossiers.
- Onder meer deze ervaringen en feedback kunnen eventueel leiden tot aanpassingen van format en verdere eisen, en dus tot aanpassing van de opgeleverde dossiers. SBB geeft mij hierover eind 2013 een advies - waarin de feedback van de mbo-scholen is verwerkt - zodat ik een gewijzigd format en toetsingskader bij regeling kan vaststellen.
- Kenniscentra leveren uiterlijk 1 december 2013 de volledige kwalificatiestructuur op (dat wil zeggen: nog niet opgeleverde kwalificatiedossiers én de eventueel gewijzigde kwalificatiedossiers naar aanleiding van de praktijktesten in 2013-2014) voor onafhankelijke toetsing door de Toetsingskamer.
- Ik zal (samen met de minister van EL&I), álle herziene kwalificatiedossiers, na positieve beoordeling door de Toetsingskamer, vaststellen op 1 februari 2014.

Dan vervalt de mogelijkheid van nieuwe inschrijving op de per 1 februari 2012 vastgestelde ('oude') kwalificatiedossiers.

Datum

Onze referentie
415957

Planning herontwerp opleidingen

De mbo-scholen zullen alle herziene kwalificatiedossiers invoeren per 1 augustus 2014. Deze zijn dan van toepassing voor alle studenten die vanaf studiejaar 2014-2015 starten met hun mbo-opleiding. Logischerwijs verloopt de invoering van de herziene kwalificatiestructuur dan gezamenlijk met de invoering van wetwijzigingen naar aanleiding van het Actieplan MBO. Daardoor kunnen mbo-scholen de herziene kwalificatiedossiers tegelijkertijd implementeren met onder andere de intensivering en verkorting van mbo-opleidingen en de invoering van de entreeopleiding. Daarmee doe ik mijn toezegging aan de mbo-scholen gestand om de realisatie van de maatregelen zoals vastgelegd in het Actieplan MBO synchroon in de tijd te laten plaatsvinden met het in gebruik nemen van de herziene kwalificatiedossiers.

Om de implementatie van de nieuwe kwalificatiedossiers in 2014 te vergemakkelijken, is een gerichte test in de praktijk voor studiejaar 2013-2014 belangrijk. De mbo-scholen beslissen zelf over deelname aan deze praktijktest en over de kwalificatiedossiers die ze (naast of in plaats van de 'oude') aan de deelnemers aanbieden. De mbo-scholen kunnen er dus voor kiezen ervaring op te doen met de kwalificatiedossiers die de grootste wijzigingen hebben ondergaan, primair gericht op niveau 4 opleidingen.

Ik doe mijn uiterste best om de voorwaarden voor een dergelijke praktijktest tijdig aan de mbo-scholen kenbaar te maken. Vooruitlopend hierop zal ik de eerdergenoemde projectorganisatie vragen de voorwaarden waaronder deze praktijktest kan plaatsvinden in overleg met de directie Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie verder uit te werken, waaronder de inrichting van de monitor.

Betrokkenheid docentenpanels

Docenten zullen straks het onderwijs verzorgen dat is gebaseerd op de herziene kwalificatiedossiers, inclusief de examinering. Niet alleen bij het maken van de vertaalslag van kwalificatiedossier naar opleidingsprogramma maar al eerder. Daarom is het belangrijk dat docenten(panels) (inclusief examenfunctionarissen) al bij de ontwikkeling van kwalificatiedossiers, dus op landelijk niveau, erbij worden betrokken. De docenten(panels) zijn onafhankelijk en worden niet via de bedrijfstakgroepen of kenniscentra ingevuld, maar op open uitnodiging door SBB. Deze betrokkenheid van docenten dient SBB te borgen door onder meer een duidelijke vraagstelling aan de panels over de aspecten studeerbaarheid en uitvoerbaarheid en door te voorzien in een halfjaarlijkse terugkoppeling van de bevindingen van de docenten(panels) naar het ontwikkelproces.

Budget

Voor de inrichting van de projectorganisatie en de financiering van de projectmanager stellen de minister van EL&I en ik voor zowel 2012 als 2013 een budget van maximaal € 350.000,= beschikbaar.

Onderhoud huidige kwalificatiestructuur

Bovenstaande planning voor de herziening van de kwalificatiestructuur betekent dat de huidige kwalificatiestructuur tot en met studiejaar 2013-2014 gehandhaafd blijft. Wanneer een kenniscentrum het desondanks noodzakelijk acht om al eerder een kleine onderhoudsslag uit te voeren voor een huidig kwalificatiedossier dient het kenniscentrum een verzoek in bij de Toetsingskamer. Deze zal de verzoeken van kenniscentra met een ingangstoets zorgvuldig beoordelen. Alleen verzoeken waaruit blijkt dat onderhoud absoluut noodzakelijk is vanwege wijzigingen in de betreffende wettelijke beroepsvereisten, arbeidsmarkt en/of onderwijsuitvoering en daardoor geen uitstel dulden, zullen tot wijziging van het betrokken kwalificatiedossier leiden.

Datum

Onze referentie
415957

Tenslotte

Graag verneem ik, in een nader overleg met u, uw reactie op de inhoud van deze brief en ik zie uit naar een voortvarend en succesrijk vervolg van dit onderdeel van de implementatie van het Actieplan MBO "Focus op Vakmanschap 2011-2015".

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

In afschrift aan:

- o De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- o Besturen kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven
- o MBO Raad, AOC Raad, NRTO
- o Inspectie van het Onderwijs
- o DUO
- o SaMBO-ICT